

PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA
 Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

UN ANIVERSARI.

J. RUBIÓ Y ORS.
 Catedràtic ple de mèrits,
 talent distingit y clà
 y un dels més antics poetes
 que han escrit en catalá.

Trasladémos a 50 anys enrera, día per día Lo Diari de 'n Brusi del 16 febrer de 1839 publicava una composició poética escrita en catalá ab lo titul de «Lo Gayter del Llobregat.» ¿De qui era aquella poesia? Dificil era llavors endavinarho. Duya per firma un pseudónim enterament igual al titul. La suscribia «Lo Gayter del Llobregat.»

¿Cóm havia anat a parar a la imprenta del Diari? Per mans de D. Joan Cortada. L' eminent literat a qui encare avuy plora Catalunya, havia servit de intermediari entre 'l poeta y 'l periódich, y s duya la cosa ab tal reserva qu' en la mateixa redacció del Diari s' ignorava qui pogués ser l' autor de aquella poesia, qu' es la mateixa que podran veure 'ls nostres lectors, a continuació del present article.

Aquella poesia modesta, juvenil, influbida de las tendencias románticas que a las horas predominavan, sigué en aquell temps un aconteixement, y es avuy, contemplada a través de mitj sigle de distancia, una de las primeras fitas del renaixement de la literatura

catalana.

Lo romanticisme, com tots los esclats, havia interessat al públich en gran manera. Los poetes eran tal vegada més llegits en aquells temps qu' en los nostres y l' aparició de una poesia donava lloch a comentaris y controversias.

La publicació de «Lo Gayter del Llobregat» a

la qual seguiren algunas altres composicions suscritas ab lo mateix pseudónim, lográ lo que no havían pogut conseguir. á l' any 33 Aribau ab sa magnífica «*Oda á la patria*» y á l' any següent Cortada ab la traducció catalana de *La noya fugitiva*, de Grossi. Cap de aquests dos autors tingué la fortuna de fixar y mantenir l' espectació del públich. Tal vegada tampoch ni l' un ni l' altre se proposaren acometre l' empresa trascendental que bullia desde 'l primer moment en la imaginació jovensana de *Lo Gayter del Llobregat*.

..
Sía com se vulla, las composicions de *Lo Gayter* suscitaren una qüestió entre tots los cultivadors y amants de las lletras. Desde 'l primer moment, en totas las reunions y círculs literaris se discutí si era possible restaurar lo catalá literari; si era possible que aquella llengua poch menos que olvidada y bastardejada hasta 'l punt de quedar reduhida als versos xocarrers de romansos, ventalls y entremesos, podia alzar lo vol, trobant literats que la dignifiquessen y un públich capás d' admétre-la y admirarla

Lo Gayter del Llobregat, plé de fe y ardiment, tingué lo que havia faltat al ilustre Aribau: lo *Gayter del Llobregat* tingué la virtut de la persistencia. Darrera de una composició, ne publicava un' altra: lo públich anava interessantse per ellas, y tal acullida mereixían, que ha pogut dir un escriptor testimoni de vista, lo Sr. D. Joan Mañé y Flaquer, que fins en los cossos de guardia de la milicia s' olvidavan los successos públichs de major interés y ressonancia, en una época tan perturbada com aquella, per llegir y comentar las poesías de *Lo Gayter del Llobregat*.

Tenían en favor seu aquestas composicions un carácter que s' acomodava perfectament al gust predominant en aquells días: eran fácils y fluidas y las més s' inspiravan en los gloriosos recorts de la terra catalana. Son mateix llenguatge un tant *acastellanat*, facilitava la seva comprensió als més refractaris al cultiu de nostre idioma provincial. *Lo Gayter del Llobregat* s' hauria guardat molt bé de presentarse davant del públich, entrant per la finestra, á riscos de comprometre sa delicada empresa. Més clar: si hagués hagut de comensar lo renaixement literari de la llengua catalana un poeta vigorós y castís, com per exemple, en Jacinto Verdager, s' hauria estrellat en la dificultat d' entendre'l y saborejarlo uns paladars gens acostumats á la nova menja.

Lo Gayter del Llobregat, obrá com devía escampant llevors de fácil germinació.

Per aixó, quan dos anys després publicava la primera colecció de sas poesías, á la seva véu respongueren desseguida altres véus igualment inspiradas, y altres després, anantse aixamplant, any per any, lo círcul dels cultivadors del idioma matern, fins á produhir l' esclat que determiná la restauració dels *Jochs Florals* de Barcelona, y formantse un moviment que desde llavors ha anat augmentant ab tal profusió de autors y de géneros, que ja avuy, després de mitj sigle, res té que envejar la moderna literatura catalana á las més perfeccionadas, que no sufriren en son cultiu, lo llarch eclipse de que havia sigut víctima la nostra.

..
Es encare avuy día objecte de curiositat y de admiració lo prólech que precedeix á la primera edició de *Lo Gayter del Llobregat*. L' autor re-

vela allá 'ls móvils que l' induhiren á escriure en catalá; pinta sas aspiracions y sas esperansas. «Catalunya, diu, pot aspirar encare á la independéncia; no á la política puig pesa molt poch en comparació de las demès nacions; pero sí á la literatura, fins á la qual no s' extén ni se pot estendre la política del equilibri Catalunya fou per espay de dos segles la mestra en lletras dels demès pobles ¿per qué, puix, no pot deixar de fer lo humilliant paper de deixeble ó imitadora, creantse una literatura propia y apart de la castellana? ¿Per qué no pot restablir sos *Jochs Florals* y sa academia del *Gay Saber*, y tornar á sorprendre al món ab sas tensóns, sos cants de amor, sos sirventesis y sas aubadas? Un petit esfors li bastaria pera reconquistar la importancia literaria de que gosá en altres épocas, y si Déu permetés que aqueixa idea se realisi algun día, y que los genis catalans despenjassen las arpas dels trobadors per tan temps olvidadas, lo *Gayter del Llobregat*, per escassas que sían sas forsas, se compromet desde ara per llavors á guerrejar en lo lloch que se li senyale, encare que sía en la última fila, pera conquistar la corona de la poesia, que nostra patria deixá caure vergonyosament de son front, y que los demès pobles reculliren y se apropiaren.»

Lo que somiava, lo qu' entreveya, lo que ambicionava *Lo Gayter del Llobregat*, s' ha realisat plenament.

Si altre mérit no tinguessen sas composicions—que sí 'ls tenen y molt valiosos—sempre li quedaria la gloria de haver sigut l' iniciador inteligent y afortunat de la restauració de la literatura catalana.

..
Lo Gayter del Llobregat que per assegurar millor l' éxit de sos propósitos, adoptá al principi lo secret del pseudónim era per aquells anys un jove estudios, fill de una modesta familia—son pare era llibreter—y estava acabant la carrera de Filosofia y Jurisprudencia, que seguí ab notable lluhiment

No cal dir aquí á Barcelona qui es D. Joaquím Rubió y Ors

La néu dels anys s' ha extés sobre son cap venerable. Es una figura que inspira simpatia y respecte.

Podrém diferir de sas opinións; pero may olvidaré sas ensenyansas los que hem tingut l' honra de contarnos entre sos deixebles A molt obliga la tolerancia y á més encare l' agrahiment.

Rubió y Ors es un dels més antichs professors de nostras universitats. Al any 1847 guanyá per oposició la cátedra de Literatura espanyola en la Universitat de Valladolid, y onze anys després fou traslladat á la de Barcelona, ahont vé desempeñat desde 1858 la Cátedra de Historia universal de la Facultat de Filosofia y Lletres.

Avuy mateix, al visitar-lo, pera aclarir alguns pormenors biográfichs, li he preguntat:

—¿Y vosté continua sempre en la Cátedra la Cátedra aquella á que jo assistia fa vintitres anys?...

—¡Vaya! m' ha respost: y no penso abandonar-la, mentres me quedi un alé de vida!

Lo professorat es una especie de sacerdoci. L' home que ha consagrat la vida á sa ensenyansa, experimenta una especie d' efusió mística filla del enllás entre 'l deber y l' afecció.

Com á escriptor té D. Joaquím mérits que 'l colocan entre 'ls primers de Catalunya. Com á poeta, guanyá premi en lo primer certámen catalá celebrat per l' Academia de Bonas Lletres

¡UNA GRACIA DE CARITAT PER FER UNA CORONA PEL ALCALDE!

—¿Dóna res per la corona?
—No senyors, estém pelats:
aixó de la Exposició,
nos ha deixat escurats.

en l' any 1841. Cinch anys després de la restauració dels Jochs Florals, alcansava 'l mestralje en Gay Saber, per haver conquistat los tres premis ordinaris de reglament.

Pero no s' ha dedicat sols al cultiu de la poesia. Lo catálech complert de sas obras críticas, didácticas, históricas, literarias y religiosas ompliria un espay considerable. Algunas com *El libro de las niñas*, han alcansat vintiduas edicions: Altras están declaradas llibres de text y contribueixen poderosament á la difusió de la ensenyansa.

Académich de la de Bonas Llettras, no es com molts que 's dormen enbolcallats ab tan honrosa investidura. Lo Sr. Rubió y Ors es un académich que treballa. Sas memorias sobre diversos temas literaris, escritas ab una gran correcció de istil, acreditan sa activitat y son lluminós criteri.

Al visitar-lo he tingut lo gust de veure una nova edició de *Lo Gayter del Llobregat*, ab la traducció de la majoria de sas composicions. Unas están traduhidas al castellá, al vasch, al gallego, al bable; altras al francés, al alemany, al provençal, al italiá, al flamench, al portugués, al rumá y fins al grech. Pochs autors de la terra tenen la ditxa de veure vertidas sas composicions á tants y tant distins idiomas.

..

La ESQUELLA DE LA TORRATXA no podia deixar transcórrer lo día de avuy sense adherirse al aniversari quinquagésim de la publicació de una poesia, que ha tingut tanta transcendencia. Ja no seríam cataláns si deixéssim de aportar nostre humil tribut á las bodas d' or del *Gayter del Llobregat* ab la literatura catalana.

J. R. Y R.

LO GAYTER DEL LLOBREGAT.

—¿Si 't donás la sua corona
un rey y 'l ceptre de plata,
y son mantell d' escarlata
y son trono enjuyellat,
pera ser rey deixarias
tas baladas amorosas
ni tas montanyas frondosas,
ni ton joyós Llobregat?

Si 't prometés un rey moro
perlas ricas y galanas,
y son bordell de sultanas
y son palau encantat,
¿darias, Gayter, ta dolsa
cabanya que 'l vent oreja,
ton llit d' herbas qu' espurneja
lo caudalós Llobregat?

Si 't regalés Gayté, un mágich
sos castells de núvols blaus,
y sos follets y palaus
d' estrelletas esmaltats,
¿olvidarias per ells
las neus, las boyras, los rius,
las frescas nits dels estius,
las ninas del Llobregat?

—Nó, nineta, pus més valen
ma gayta de drap vermell
y mon capot, que 'l mantell
de un rey, de perlas brodat:
pus més que 'ls palaus moruns
val ma cabanya enramada
ab las flors que ma estimada
roba 'l matí al Llobregat.

Y més que los castells mágichs
de núvols blaus Montseny val,
ab sas rocas de coral
y ab son front altiu nevat,
y las fredas nits de hivern
en que 'ns sorprén lo nou jorn
referint del foch entorn
rondallas del Llobregat.

Pus per més que li donás
un rey son ceptre de plata,
y son mantell d' escarlata
y son trono enjoyellat,
fins de ser rey deixaria
per sas trobas amorosas
y sas montanyas frondosas
lo Gayter del Llobregat.

JOAQUÍM RUBIÓ Y ORS.

Febrer de 1839.

¡ALGO SE PESCA!

L' Antonet havia anat á varios balls de máscaras en salóns y teatros de poca importancia. Allí 'l bon jove s' havia divertit bastant, bromejant ab conegudas, obsequiant á desconegudas, saltant, brincant y fent saragata honesta; pero párin de contar...

Ni havia comensat cap intriga amorosa, ni s' havia vist embolicat en cap aventura, ni havia fet res que valgués la pena de relatarse.

Los seus companys ja li deyan:

—¡Sembla mentida que t' hajas aficionat á aqueixos balls de *peixi menuti!* ¡Al Olimpo! ¡Al Centro de artesanos! ¡A la Familiar! ¡Quina ma-

FIGURÍ PER CARNAVAL.

Traje de mestre d' estudi:
unas ulleras de pam,
poca roba, moltes lletres
y sobre tot molta fam.

CONSEQUÊNCIAS PELIAGUDAS.

Si 'ls barbers se declaran en huelga,
los peluts no 's podran afeytá
y veurém unas fatxas tan raras
com las tres que per mostra aquí hi há.

nera de perdre 'l temps! No faltaria sinó que aquestas reunions acabessin resant una part de rosari, porque resultessin més castas y pacíficas!..

—¡Y donchs!—replicava l' Antonet, mitj avergonyit—¿ahont voléu que vaji?

—¡Al Liceo, home, al Liceo! Alló es fer gresca de debó, alló es divertirse.—

Verdaderament, pels aficionats al género, parlar d' un ball de máscaras del Liceo es parlar del séptim cel. Los demés locals y reunions—segons diu un xicot que passa gran part del temps ballant y l' altra fent versos—son los accésits y las mencions honoríficas: lo ball del Liceo es la flor natural.

—Si—deya l' Antonet—pero per anar al Liceo 's necessita barret de copa, y jo no'n tinch.

L' orgull patri va per terra
pero en fi ¡cóm ha de ser!
son millors las de Marennes
que no las de Santander.

—No t' espantis—li responia un altre;—jo 'n tinch dos: te 'n deixaré un. Vull que 't diverteixis, vull que sápigas lo qu' es bo. Vaja, decideix-te: ¿hi vens?

—Pero ¿voléu dir que s' hi fa tan xibarri com suposéu?

—¡Que si se 'n hi fa! Escolta.—

Y acostántseli á la orella, un dels més depravats de la colla va dirli no sé qué, que al Antonet va ferli molta gracia.

—¿De debó?

—¡Vaya! Tot es cuestión de que sápigas manejar-te. Alló es un mar revolucionat, y en mitj del trángul, algo se pesca...

—Me sembla difícil.

—Es lo més fácil del món: ja 'ns ho sabrás dir. Véshi y, créume, pescarás, ¡pescarás alguna cosa!

L' endemá era día de ball. A dos quarts de deu del vespre, l' Antonet ja 's passejava per la Rambla del Centro.

No feya alló que 's diu riure; pero tot ab tot, resultava un tipo bastant xocant.

Un jaqué més propi pèl més d' Agost que per tragarlo á miljos d' hivern uns pantalóns tan justos que semblavan cusits sobra la mateixa carn y una hermillilla tan escotada que hauria molt bé pogut suprimirla sense que ningú notés la falta. Velshi aquí 'l s' u traje.

En quan al sombrero, 's coneixia que l' amich que 'n tenia dos, havia pres la precaució de deixar lo més respectable á l' Antonet. Y dich respectable, pèls anys que sens dupte devia tenir.

Però l' Antonet ab aquestas nimietats ni s' hi fixava. Orgullós com un arcalde quan lo fan mar-

qués, ab lo seu bitllet de entrada á la butxaca, 's passejava Rambla amunt Rambla avall, desde 'l Pla de la Boqueria hasta davant del carrer de Fernando, ab lo mateix aire d' un general que va á donar una batalla y está segur de la victoria.

No era necessari preguntarho. Tots los que passavan li coneixian desseguida.

—Aques jove va al ball del Liceo.—

Y l' Antonet que comprenia ab las miradas dels transeunts l' efecte que causava la seva figura, murmurava de baix en baix.

—Si senyors; al Liceo, al Liceo, ¡Y que hi pescarè alguna cosa!

Cansat de donar voltas, quan ja s' havian adonat d' ell los que passejavan, los mistaires, los venedors de diaris y fins los arbres de la vora, l' Antonet s' estira bé 'l jaqué' s' enfonza una mica més lo copalta, y, després de cerciorarse de que en efecte porta 'l títul á la butxaca, atravessa la muralla de gent que hi ha estacionada davant del Liceo y balandrejantse ab més majestat que un barco de guerra, 's fica al gran teatro.

Si vostés hi han estat alguna vegada, fácilmente compendrán l' efecte que aquell marvellós espectacle va causar en l' ánima del atortolat novici.

La gran sala estava casi plena. Los llums brillavan per totes parts. L' orquesta preludiava un vals d' Offenbach, més estimulante que un plat de ostras.

Aquí y allá, per la esquerra y per la dreta, per la sala y pèls corredors, se bellugava una multitud abigarrada de trajos negres y vestits de colorayna. Una máscara removía un remolí de cascabells, un' altra apretava las teclas d' un acordeón,

un'altra repicava un pandero... un pandero que duya á la má.

De moment l' Antonet va quedar aturdit. ¡Quín salt! ¡quina diferencia! De las senzillas expansions de la *Familiar* á la estrepitosa orgia del Liceo. 'L pobre jove 's trobava lo mateix que un home, qu' estant dormint plácidament, se desperta de cop y se sent una dotzena de cigalas á cada orella, cantant com unas desesperadas.

Pero de mica en mica va anar identificantse ab aquella atmósfera caldejada y acostumantse á aquell desfrenat bullici.

Los seus ulls van comensar á obrirse y va mirar lo que tenia al seu alrededor.

¡Quín bè de Déu! ¡quina esplendidés d' escots y faldas curtas! Diu que Adan al veure á Eva nua va quedar-se ab un pam de nas. L' Antonet al trobar-se rodejat de tantas Evas va quedar-se—moralment... ó immoralment, si aixís ho volen—ab un nas de deu kilómetros.

¿Qué havia de fer, tractant com tractava de pescar alguna cosa, y sentint bullir en las sèvas venas lo foch del amor y de la juventut?

Tirarse de cap á la corrent

Y aixís va ferho. Va tancar los ulls per no enlluhernarse y 's va llensar en mitj d' aquell riu desbordat.

Americanas, valsos, polcas, galops... tot ho va ballar; tenia set de sensacions novas, havia tastat lo néctar y volia apurar tota la copa que veyá á prop dels llabis.

Roig, suant á mars, rodant de uns brassos de vellut á unas mans de seda, va deixar passar algunas horas, delirant, frenétich, ansiós, ab la gola seca y 'l cor desbocat.

Pero á pesar dels seus afanys, al deixar lo mestre la batuta, després de haver llensat l' orquesta l' última nota, l' Antonet va veure ab certa indefinible tristesa que 'l ball s' havia acabat... y no havia pescat res.

Es dir, sí que va pescar.

Una pulmonía de mal género, que 'l tè postrat al llit sense esperansas de vida.

L' *algo se pesca* del seu amich ha sigut per ell una lúgubre profecia.

Un *algo* que potser lo portará del Liceo al cementiri.

A. MARCH.

SOTA ZERO.

A pesar del fret que fa, impulsats per la ternura, surten un rato á passeig per orejar la criatura.

LO CARNAVAL DE BARCELONA.

SONET.

Homes que van vestits alguns de dona, portant al coll escombras no molt netas y fent per molts carrers certas brometas, de índole per cert no gayre bona.

Soldats empolaynats ab frach y trona; gomosos disfressats de senyoretas, xicots enmascarats portant trompetas, y anant tot lo camí, sona, que sona.

Cafés plens á desd' Estudiantinas que no saben llegir siquiera 'l *Narro*; alguns imitadors del *Noy de Tona*; borratxos que per tot van fent tentinas y gent que sols serveix per tirá un carro. Vet aquí 'l carnaval de Barcelona.

LO QUE 'S VEU ALS BALLS DE MÁSCARAS.

SONET.

Xicotas disfressadas de pajesas; *Mascotas* un xich massa descaradas; *Juanitas* 'nant de curt, molt escotadas y fent com los *bebés* moltas raresas.

Margaridas del *Faust*; patjes, princesas que menjan á tot past pá y arregadas; novicias de costums molt relaxadas; manolas de *double*; *cocots* francesas.

Locuras de poch seny; *Pierrots*; gitanas; bruixas, que de casarse tenen ganas; *Llucifers*; *Beluals*; gatas; gacelas; en fi tant sols hi veus caricaturas, que 't farán tot seguit, deu mil posturas si 'ls pagas un sopar, de quatre pelas.

LLUÍS SALVADOR.

LLIBRES.

DIETARI DE UN PELEGRÍ Á TERRA SANTA, per Mossén JACINTO VERDAGUER.—L' ilustre Mossén Citroto es ademès de un gran poeta, un capellá de bè. Creu y sent ab gran pureza los dogmas de la religió católica, qual ministeri exerceix, cedint á una vocació verdaderament exemplar. ¿Qué podia, donchs, anhelar ab més íntim y ardent desitj que fer una detinguda visita á aquells llocs ahont se desenvol·laren los misteris del cristianisme y 'ls fets que 'l precediren, consignats en l' Antich Testament?

Aquest desitj se transparenta desde las primeras planas del llibre, quan l' autor s' embarca pera empendre la religiosa expedició, y va trobant compliment y s' explaya un cop ha arribat á la terra desitjada.

Un altre autor s' entretindria describint paisatjes, pintant costums y fent lo que se 'n diu un llibre de viatge plá de amenitat. Verdaguer sacrifica lo objectiu á lo subjectiu. En totas las planas del llibre apareix lo sacerdot católich qu' expressa los sentiments qu' en la seva ánima desperta la contemplació de tots aquells llocs.

Valémnos de una metàfora per expressar més gráficamente lo caràcter de l' obra de Verdaguer. L' autor no ha recorregut la Terra Santa á vol de aucell, mirant á la deguda distancia per apreciar perspectives sempre materials: ha fet més aviat com l' abella llansantse sedent de dolsura

sobre totes las flors religioses que allí's desplegan, y rabejantshi fins embriagarse en lo séu perfum.

Y 'l resultat del séu treball es una bresca impregnada de misticisme.

Tots los creyents, tots los que senten las purezas de la religió del Crucificat anirán seguint pléns de fervor al sacerdot poeta de Jaffa á Jerusalem, de Jerusalem al Jordá, del Jordá á Bethleem, de Bethleem al Vall d' Hebron; de aquí tornarán á Jerusalem ahont passarán ab ell la Senmana Santa; recorrent després Sant Joan en la Montanya, la Montanya de l' Assenciò, Nazareth, lo Mont Tabor, Tiberíades, Caná de Galilea, lo Mont Carmel, Beyrouth, Damasch, y per últim, ja de regrès, las ciutats egipcias de Alexandria, lo Cayre y Heliópolis. En tots aquests punts reconstitueix lo poeta viatjer aquells passatjes més culminants de la Historia religiosa, y ab més intensitat que la pintura del estat actual de aquells paisos, trassa 'ls recorts dels temps bíblichs y de la vida de Jesus, impregnantlos de aquella efusió que vessa sempre de l' ánima del autor de *Idilis y Cants mistichs*.

Per nosaltres l' últim llibre de Mossén Verdguer té un valor especial. Encare qu' ell confessa haverlo escrit sense pretensions, al correr de la ploma, precipitadament, en 'ls mateixos llocs que anava visitant, es en punt á istil, una obra molt apreciable, y per lo que respecta al llenguatge una proba més de la riquesa en giros y paraulas gráficas y expressivas del idioma catalá, manejat per un mestre.

Si l' Academia de la Llengua catalana estés avuy en funcions activas podria molt ben adelantarse en la present ocasió als prelats de la Iglesia, y concedir, pèl séu mérit literari y lingüístich, quaranta días de indulgencia á tots los lectors del *Dietari de un pelegrí á Terra Santa*.

L' obra, luxosament editada per la empresa de la *Ilustració Catalana*, conté un sens fi de grabats reproduhint edificis y llocs de aquells paisos, deguts al llápis fácil de D. Andréu Solá.

¿CABE UNA INSTITUCIÓN ENTRE LA ESCUELA Y LA CÁRCEL?—Baix aquest tema deserróllá un discurs que sigué llegit en la última sessió inaugural celebrada per la *Societat barcelonesa dels Amichs de la instrucció*, lo ilustrat doctor en medicina D. F. de P. Xercavins. En son interessant treball l' autor se declara entussiasta de las *escolas de reforma*. Agrahimli l' envió de un exemplar de son discurs.

LA ESPAÑA MODERNA.—A jutjar pèl primer número serà aquesta revista una publicació notable, á l' altura de las millors que 's publican al extranger.

Conté una novela de la Emilia Pardo Bazán; un estudi sobre *El padre Marchena*, de D. Adolfo de Castro; un treball histórich: *Carlos V y las Cortes de Castilla*, de D. A. Cánovas del Castillo; un curiós estudi etimològich del Sr. Balari y Juvany; dos revistas sobre literatura catalana y valenciana, degudas, respectivament, á D. J. Sardá y D. Teodor Llorente; *El rehen del Patuco*, narració de D. Federico Urrecha, unas preciosas *Humoradas* de Campoamor y una numerosa secció de notas bibliográficas suscritas per los seyors Coroléu, Marqués de Figueroa, Barallat, Emilia Pardo Bazán, J. R. Carrasido, R. Torro-

¡MALA LLUNA!

—¡Vaya un griso més tremendo!
Y tot justament m' atrapa
sense rals, sense tabaco,
sense feyna... y sense capa.

mé, Palmerín de Oliva, T. Llorente y R. Altamira.

Aquesta revista, qual importancia acredita 'l nom dels autors que la redactan, se fa doblement simpática per donar la deguda importancia al moviment literari de las provincias espanyolas.

RATA SABIA.

UN MODELO.

Després de fer ja molts anys
que ab pur amor nos aymavam,
y de havermho demostrat
tú, amorosa, mil vegadas
ab mil sospirs, que del cor
folla d' amor exhalavas,
sempre que ab mon llavi ardent
ta tendre cara besava...
després que sota un dosser
de espessas y verdas ramas
que bressa sempre l' oreig
en lo jardí de ta casa,
m' havias jurat amor,
pur com la fresca rosada
ab que 's mullavan las flors
á las nits de lluna clara...
després que jo, apassionat
per l' amor que 'm demostravas,
vaig donarte pèl têu sant
una rica creu de plata,
que 'm costava molts diners

(y un dejuni de butxaca)...
després de tan temps de pau,
de ventura y de bonansa,
m' has dat sense cap temor
joh nineta' una carbassa.

Y no 't pensis que cap dany
m' hajas causat, sinó gracia;
puig ara tindré un modelo
de un capet que jo estimava.

PERE GALINDAYNA.

PRINCIPAL.

Dimars van presentarse dos *nevadas*. L' una va caure á las montanyas vehinas; l' altra 's va allotjar al Hotel de las *Quatre Naciones*. Ja es aquí l' artista desitjada. Hi ha presuncions de que fins las personas més fredolicas se treuran los guants per aplaudirla.

La resplendent estrella debutará próximament ab la *Sonámbula*, que segons la premsa madrilenya, es una da las óperas que interpreta més admirablement.

Li farán costat las Srtas. Huguet y Arrieta y 'ls Srs Gennari, Riera y altres, contribuhint al conjunt los coros y l' orquesta del Gran Teatro del Liceo.

ROMEA.

Lo títul de la nova comedia del Sr. Ferrer y Codina deu estar equivocat. ¿Qu' es en catalá *Un pare conveniencias*? Un home egoísta que tot ho sacrifica á la seva persona, un home de aquells

que diuhem: «primer jo, després jo y sempre jo.» Y 'l protagonista de la comedia (diguémne comedia por dirne alguna cosa), encare que tè alguns tochs en aquest sentit, podria deixar de ser egoísta sense que l' acció de l' obra hagués de alterar-se lo més minim.

A l' ultim part del ingeni especial del senyor Ferrer y Codina, millor li quadraria 'l títul de *Lo pare INCONVENIENCIAS*.

¿N' hi ha tantas en lo decurs de aquells tres actes embulits de ordinariesas y grosserías, que l' espectador, entre assombrat y confós, no 's dona compte de que tal cosa puga haver-se escrit pera 'l teatro!...

¿Y quins camins més necessitats de una bona escombra que ls neteji ha triat l' autor de aquesta obra desgraciada, pera mendicar l' aplauso de certa classe de públich!...

¿Se volen exemples del *ingeni* del Sr. Ferrer?

En una de las primeras escenas parla una cambriera ab un criat arribat de fora, innovantli que 'l seu amo tè un nebot que viatja per l' América meridional.

Lo criat, ab extranyesa:—¿Per l' América *medio-orinal*?

Aixó es un xiste.

Després apareix un republicá grosser y malparlat, de quals llabis surten frasses del següent calibre:—«Podrá dedicarse á *ensarronar* alguna mitja virtud.»

En l' acte segon lo mateix personatge, que ha assistit á un convit donat en casa de un xocolater, diu, parlant del estat del seu estómach:

—Tota la tarde que menjo platillo ab préssechs.

De xistes aixís, n' hi ha á cabassos.

En l' acte ters, lo criat se veu despedit, després de fer unas fregas al seu amo, en las quals ha apretat la má una mica massa.

DESGRACIAS. (Dibuixos de Mariano Foix.)

—¡Ay, Senyor! Ara aquest gos es capás de menjárem una cama ó totas dugas, y després no podré anar á casa!...

—Bueno, ja soch á Barcelona... vaig á casa 'l meu nebot... pero ¿en quin carrer, en quin número, en quin pis viu aquest nebot?

GENT DE MAR. (Dibuix de N. Vazquez.)

—¿Sabéu qué fém nosaltres quan hi ha mala mar y 'l barco perilla? Tirém tota la carga inútil al aygua.
 —¿Y qu' es lo primer que llensan?
 —Las donas.

Surt lo xicot ab lo respall als dits, y diu dirigintse á la cambrera:

—Mireu lo respall: al menos hi ha peladuras per menjar un gos un mes seguit.

May acabaríam si havíam de seguir enumerant delicadesas de ingeni parescudas á las que acabém de citar perque serveixin d' exemple, y á fi de que ningú puga dirnos que parlém sense fonament.

Si aquells funcionaris que per ordre de don Francisco corren pels carrers al só de la campaneta passen pèl *Teatro Romea*, tindrán feyna llarga. May havíam vist una cosa semblant.

—¿Es lo teatro un burdell? ¿es una taberna?— preguntava en lo saló de descans més de una persona que s' estima.

Y lo més trist es que la comedia, despullada de aquestas grosserías, á penas se sosté. L' acció reduhida á una colegiala entremeliada que ha de

casarse ab lo fill de un xocolater distret sols ab lo billar, y que al últim se casa ab un seu cusí, burlant á un oncle que trobantla guapa se 'n enamoriska, resulta en extrém pobra, insustancial y frívola. La venta de una finca y 'ls amors de una poetissa romántica serveixen sols per allargar los actes, com també 'ls diversos incidents del andador de confrarías y 'l seu nen.

Los personatjes no son reals del tot, ni del tot caricatureschs. Pera ser lo primer los hi falta consistencia y contorns; per lo segón no tenen garbo ni intenció.

Son una serie de individuos que sembla se las apostin á qui dirá y farà més grosserías. Tots plegats componen un perfecte tractat de mala criansa.

L' autor ha acumulat lo gran efectarro al final del segón acte, al celebrarse una festa de familia, en casa del xocolater neo. La festa termina ab

peteneras cantadas per la colegiala y la Marseleses entonada pèl republicà y 'l cusí de la colegiala. Los contertulis s' horripilan: lo fill del andador s' apodera dels secalls preparats pera 'l refresch y 'l sèu pare posantli 'l cap entre las camas li venta la gran surra del sigle. ¡Quín efectel...

Compreném que hi haja autors que donguin aquests fruyts; lo que no 'ns expliquém es que la direcció del Teatro Catalá aculli semblants produccions y las presenti al públich. No es aixís com se realza un teatro, ni será aixís tampoch probablement com se guanyarán las mitjas pessetas del públich de la galería. Perque ni tots los esforços de la numerosa *claque* sigueren suficients pera donar á *Lo pare conveniencias* l' aparéncia de un éxit. L' autor sigué cridat á las taulas y escoltá entre 'ls aplausos més ó menos preparats aquell rumor desagradable que solen produhir lo peix y las comedias, quan cauhen á la paella.

L' execució regular. Unicament se 'ns figura que la Sra. Parrenyo ja es una mica massa gran pera fer papers de colegiala.

ESPANYOL.

Diumenje passat la representació de l' *Africana* proporcionant dos grans plens á aquest teatro.

Lo públich ne sortí bastant satisfet, especialment del tenor y del barítono.

TÍVOLI.

Ab molts bons auspícis ha comensat la campanya lírica. La *Norma* obtingué una interpretació felís per part de la Sra. Ferni. Lo Sr. Gasparini á despit del tó esquerdat del sèu órgan vocal, doná mostrás de possehir bonas maneras escénicas. La Sra. De Sanctis molt acertada. Y en quan al conjunt, baix la direcció del mestre Pérez Cabrero, al pèl.

En *Rigoletto* sobressortí la tiple Sra. Fons. ¡Quína diferencia de la Fons del Liceo. temerosa y encongida y la Fons del Tívoli, moventse y cantant com si 's trobés á casa sèva. Posseheix aquesta artista una veu hermosa, vibrant, ben entonada y 'l dia que abandoni certas cadencias de mal gust, poch es lo que tindrem de reprotxarli. En realitat sigué l' heroína de la representació. La Cescati, en la part de Magdalena, estigué acertada.

Y aném á la part masculina. Lo tenor Brotat posseheix una veu ben timbrada y una emissió fácil, en virtut de lo qual sab donarli agradables matisos. ¡Llástima que no continga alguns arranchs, ab los quals pretén igualarse á un célebre y aplaudit artista, resultat que desgraciadament no 's logra volent, sino podent y sentint!

Lo Sr. Rubí feu gala també de la sèva veu hermosa; pero de un descuyt escénich lamentable. ¿Per qué no identificarse ab lo personatge que representa, sent com es *Rigoletto* ab sas frasses célebres y las terribles situacions en que 's troba un peix gros qu' ell mateix se porta l' oli?

Lo conjunt molt satisfactori.

L' éxit de aquestas dugas óperas lo que han obtingut posteriorment l' *Ernani* y la *Traviata*, y 'l mérit dels artistas qu' en ellas han prés part, com també dels coros y l' orquesta, fan sospitar que 'l *Tívoli* realisarà una campanya fructuosa.

De segur qu' en lloch més del món, per cinquanta céntims de pesseta se pot assistir á unas

funcions de ópera italiana, que no farían cap mal paper en teatros de major categoría.

NOVEDATS.

En la funció que dilluns va donarse á benefici de la Sra. Mena—funció que per cert omplí 'l teatro de distingida concurrència—s' estrená un drama titulat *La idiota*, original del Sr. Fargas, antich apuntador de la companyía del Sr. Tutau.

La idiota es un drama-llampech. La acció 's desarrolla ab una rapidés tan vertiginosa, que hi ha passatjes en que l' espectador no arriba á compendre cóm en tan curt espay de temps succeheixen tantas cosas extraordinarias. No sé si aixó es un defecte ó una qualitat; pero siga com vulga, encare que la vivesa del desarrollo no perjudiqui l' obra, es impossible desconeixe que 'l desenllás se porta ab massa precipitació. Tan es aixís, que 'l teló cau sense que 'l públich haja pogut donarse compte de quína manera s' ha desenredat una madeixa que poch's minuts avants semblava tan embolicada.

Que 'l drama es obra de un autor práctic en los secrets del teatro, 's veu á primera vista. Hi ha cops d' efecte, finals ben preparats y una pila de detalls que revelan una má experta.

Pero tot ab tot, en *La idiota* hi falta solidés, no hi ha 'ls caràcters ben marcats, ni situacions d' aquellas que fixan vivament l' atenció del espectador.

Lo llenguatge es correcte y despullat de frasses buydas; tot es concís, tal vegada massa concís.

En lo paper de protagonista, la Sra. Mena conquistá numerosos y merescuts aplausos, y més n' alcansaria si l' autor hagués tret del tipo de la *Idiota* tot lo partit que se 'n pot treure, contant ab una intérprete com la Sra. Mena.

Las Srtas. Sala y Llorente y 'ls Srs. Tutau, Oliva, Parreño y algún més cumpliren perfectament, donadas las condicions que té *La idiota*.

L' autor fou cridat á las taulas.

Devém fer especial menció de la presentació escénica. La decoració del interior d' un molí, sobre tot, es de una veritat admirable.

La beneficiada fou obsequiada ab alguns valiosos regalos.

Seguint la comensada serie de beneficis, dilluns que vè tindrà lloch en aquest teatro, 'l del simpálich actor D. Joan Oliva, que l' ha dedicat á la *Jove Catalunya*. Lo programa es escullit y atractiu. 'S comensará ab l' obra *Misteris del mar*, drama no representat anys há; seguirá l' estreno d' una gatada carnavalesca cómich-balla-ble en 4 quadros, original del Sr. Figuerola Aldrofeu, titulada *De zero á zero va zero* y acabarà ab la pessa *A Nuria*.

Diu que 'l *Carnestoltas* assistirá á la funció. 'S coneix que 'l Sr. Oliva está ben relacionat.

CATALUNYA.

Un' altra producció pèl mateix istil que las anteriorment estrenadas.

L' acció queda reduhida á dos cómichs tronats que no poden pagar lo compte del establiment de banys ahont se troban. Arriban uns passatjers, veuhen las inicials de las maletas, y figurantse que pertanyen á uns célebres empressaris, procuran cridar l' atenció de aquests, fent gala de las sèvas habilitats en lo cant y en la declamació.

Resulta després que 'ls que han arribat no son empressaris de teatros, sino de ferrocarrils.

«Y aquí termina el pasillo.»

Que t'è tres ventatjas: la de ser curt, per lo que no 's fa pesat.

La de estar amanit ab xistes freqüents y oportuns.

Y la de possehir tres pessas de música, una de las quals, la cansó del acordeón, tingué de repetir-se.

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno de *La cançión de Fortunio*, ab música de Offenbach.

Un estreno cada senmana.

Aixó es enténdreho.

CALVO Y VICO.

Hi ha produccions dramáticas que passen com los núvols del cel, sens deixar rastre.

A aquest número pertany lo drama en vers, titulat *El juez de su propia causa* que revela una gran inexperiencia y molt poca inspiració.

Cap interés mostrá 'l públich en coneixer al autor del drama.

La senmana próxima parlarém de *La mejor ley*, del Sr. Dicenta, un dels estrenos efectuats durant la present temporada en lo *Teatro Español*, que ahir havia de posarse en escena, á benefici de la primera dama, Sra. Clemente.

CIRCO EQUESTRE.

La companyia s' ha despedit per algunas senmanas.

Ab la primavera reapareixerán las flors.

Y 'l Sr. Alegría.

N. N. N.

CARTAS D' UN MORT Á UN VIU.

II.

ULTRA-TOMBA. (SENSE FETXA.)

Patrici amich: Sense faltarihi coma m' agrada á mí cumplir lo que prometo; per 'xo agafo la ploma y mitj en serio per no dirte en broma, t' escriu altra vegada l' *esqueleto*.

Rebo sorpresas grans. No passa día que no trobi un amich; pues xano, xano passejant per eix lloch' en companyia d' un mort molt campetxano, me va dihent quan passen fent sa via:

—«Mira: aqueix es... *Julano*»
 ¡Cóm cambian tots aquí de fesomia!
 Ahir precisament, anant á veure lo lloch dels distingits, va saludarnos... ¿quí dirias? Pot ser no ho voldrás creure. Rumia; un que molts cops va deleitarnos. Apa, veyám, barrina.

Dirás ¡tants poden ser! La rahó 't sobra: t' ho vaig á dir, Patrici, perque 'l pobre mereix aixó y molt més. Era en Bartrina.

¡Qué n' está de tranquil!... Tè una llestesa colossal, y un cop d' ull que tot ho indaga: mira y pensa, y recorra ab gran prestesa: no está un moment en vaga.

Al parlarli de versos, ab franquesa, ha exclamat;—«Uf, ¡qué n' era jo de *plaga!*»

Naturalment, ja pots pensar, Patrici, que una ocasió tan bona la vaig aprofitar ab ver desfici. Vam conversá' una estona tractant de la especial filosofia qu' en vida aquest xicot, un pou de ciencia, professava ab aquella inteligencia y originalitat que 'l distingia.

—«Lo món, va dirme, es tal com jo 'l pintava, fals, rústech, molt injust y ple de vicis.

»En lo únich que errat hi vist qu' anava

»es en lo tó absolut del mèus judicis.

»Jo creya que devía despreciarse

»per falsa aquesta idea d' ultra-tumba;

»creya qu' era 'l morir, aniquilarse,

»passar al *res*, al átom que 's derrumba.

»Ja m' he desenganyat. Lo que jo deya

»del món, ningú, ningú podrà negarho,

»pues, si bè no es tot cert lo que jo creya

»—y ab franquesa ho declaro,—

»en cambi ara confirmo

»algúns, bastants extrems que vaig escriure

»y, com més va, més ab conciencia afirmo

»qu' es sumament empalagós lo viure.»—

—«¡Oh, encare! vosté ray; no pot queixarse:

lo sèu *Algo* val molt, y aixís ho deyan.»

—«Algúns també solían entonarse

»y del mèu *Algo* alguna volta 's reyan.»

—«Y escolti, senyò Quim: ¿segueix encare

negant á lo diví?... Digui y dispensi.»

—«Uy, uy, uy; que vá lluny vosté. Per are

»me reservo 'l parer fins que 'm convenci.»

—¿No ha estat al cel?

—«Sant Pere hi fa molt forta

»oposició. Per tan, no m' hi capfico:

»no m' ha d' obrir la porta

»y com que aquí estich bè, no m' embolico.

»Per aná' al cel hi ha que mudar de tratje,

»posarse grave y fè 'l santò en certs cassos.

»Jo no soch bo. Ademès, faré 'l viatge

»y potsé 'm ventaran la porta als nassos.»

—«Jo hi vull anar.»

—«Vosté ja hi tindrà entrada.»

—«¿Vol vení ab mí?»

—«Nó, nó: de cap manera;

»no vull trencarme 'l coll per tal noyada:

»m' acontento exercint de *calavera*.

»Un heretje com jo fa mala espina.

»¡Quí sab lo que hi ha en lo cell!...»—

Res d' aixó 'm supta:

hasta després de mort, veig qu' está 'l dupte:

lligat intimament ab en Bartrina.

He vist també á Cervantes. ¡Quín subjectel;

quan passa, tots li fan la cortesia:

sempre riu, pero inspira molt respecte.

Un altre, Dèu me val, que ho entenía

M' hi han presentat y al véurem ha dit.—«Bravo,

»¿con que usted era poeta?... Lo celebros.

»¿Qué le produjo á usted?»

—«Pues... ni un ochavo.

—«Poco se paga el fruto del cerebro.

»Y, ¿qué tal por allí está mi *Quijote?*»

—«¡Oh!, es muy buscado, á fe de Dios.

—«Lo infiero.

»A algunos habrá dado buen dinero.

»¡Tontos de capirote!

»Ya usted vé; no se vive sin pitanza:

»y el mundo ¿qué me dió? Nada: renombre.

»Gana más en la tierra un Sancho Panza

»que el genio creador de cualquier hombre.»—

Mentres parlava aixís lo manco insigne,

un altre n' ha vingut no menos digne,

—«¡Don Miguell!»

—«¡Don Francisco. ¿Qué tal vamos?»

—«Pues, mire usted, pasamos.»

—«Vea usted al señor. Pasó el enredo

»del mundo, que es un cáliz de amargura;»—

va dir, signantme á mí.—«No tuvo miedo

»de apechugar con la literatura!»—

¿Sabs quí era l' arribat?... Era en Quevedo.

¡Quína rialla més fresca

van esclafir los dos! Confós jo estava,

y al veure tanta gresca

que 's burlavan de mí tots dos, pensava.

¡Cóm atreu y domina, noy, lo geni!...

davant d' eils ni gosava á bellugarme;

l' arribada de un altre va salvarme:

en Ruíz de Alarcón, també un ingeni.

Veyentlo saludar ab gran finura,

en Quevedo, que may per res s' apura,

va dir mirantsel:

—«¡Bien, usted faltaba!...

»en mal hora ha llegado

»don Juan. ¿Quién le llamaba?
 »¡Tres contrahechos!... ¡Hombre, es demasiado!»—
 Y coixejant ab certa gracia, l' home
 se disposava á anarsen quan van vindre
 novas celebritats. ¡Vaya una broma,
 amich del cor, vam tindrel
 Lord Byron, Moratín, Lope de Vega,
 Tirso Milton, Prhoudon, Dante Alhigieri;
 ¡quín fogueig, quín renou, quína masegal
 D' alegría ab poch més perdo 'l senderi.

Lo món, noy, va quedar que ni pèls gossos,
 uns y altres van parlar ab eloqüencia:
 cap d' ells, sent peixos grossos.

va arribá á tení un ral. ¡Quína experiencial!

Mentres durava l' esmentat bullici,
 ¿sabs qui vingué Patrici?...
 un dels baróns Rostschild, altiu de sobras,
 mirant á tots ab aire de despreci,
 y al se' aprop nostre 'l neci
 va exclamar: —«¡Quín brugit!... ¡Cosas de pobres!»

Mes, com qu' aquí no medra
 l' interès un xiulet y dos y trenta,
 y hasta algún cop de pedra
 y alguna qu' altra empenta,
 van acabar del neci la arrogancia,
 y avergonyit, acobardat fugía
 perque ab rahò vencia
 lo geni del saber á la ignorancia.

Aquí tens per avuy, amich Patrici,
 las novetats passadas.

Poch es, més com que jo soch un novici
 aquestas cosas me las he apuntadas.
 Vaig dir que 't sorprendrias
 y crech que aixís será. Dintre pochos días
 penso anarmen al cel, á veure 'ls grossos;
 y si acás no m' hi volen, ¡bah!, paciència;
 tornaré aquí, prop de la mort. Los cossos

BALL DE MÁSCARAS DEL CIRCO.

Aquest traje es fet exprés
 pèl wals-jota de 'n Burés.

no están pas malament. Aquí, entre 'ls ossos
 esperaré á cumplir la penitencia.

Penso que si en Bartrina
 no hi vol anar perque va ser heretje,
 á mí poch m' amohtna;
 per' xó no 'm posaré cap pedra al fetje.
 Adèu, amich. Hasta que 't torni á escriure.
 ¿No 't cansa encare 'l viure?...

Per la copia
 S. GOMILA.

¿Se vendrá 'l Teatro Principal, á pesar de las
 indicacions que ha fet la premsa desde que 's
 parla de aquest negoci?

Y ara no 's figurin que subrayo la paraula ne-
 goci ab cap mala intenció. Crech que 'ls respec-
 tables individuos de la Junta del Hospital fins los
 més partidaris de adinerar lo teatro, no son ca-
 passos de véndrese'l, cas de que la venta 's
 verifiqui—sinó per medi de subasta pública y
 prévia una valoració pericial contradictoria.

Y sobre tot prévia una nova y escrupulosa me-
 dició del solar.

Perque han de saber que 'l mateix periódich
 ab los que deya que 'l Principal seus anexos me-
 dia una superficie de 56,000 pams quadrats, ha
 sapigut més tart que la superficie indicada s' ele-
 va á 64,000.

Segons cálculs de D. Manuel Girona, autoritat
 en la materia.

¡El sapigués tan de tocar lo violí com de medir
 terrenos!

Hasta sembra que la má acostumada á exten-
 dre's per' apamar se resisteix á contraure's per
 apretar las cordas del instrument que ha inmortal-
 talsat á Paganini.

Un trimestre 'ns separa de las eleccions muni-
 cipals, y 'ls regidors de sempre ja 's preparan la
 reelecció.

Lo seu desitj no es altre que sacrificarse per
 Barcelona.

Si no 'ls agraím tal sacrifici, no tenim en-
 tranyas.

Un dels regidors que més treballan pera asse-
 gurarse una cadira en la casa dels Concellers, es
 lo botiguer Sr. Despax.

Es lo qu' ell diu. — Si avuy per demá l' Ajunta-
 ment torna á guarnir la Rambla ¿quí li propor-
 cionará aquellas glassas tan primorosas, que si-
 gueren durant las últimas festas l' admiració dels
 forasters?

Lo Sr. Despax ha ocupat ilegalment durant
 aquests dos últims anys un siti de regidor.

Mercés á las violencias exercidas en lo colegi
 6, al cap de dos anys de verificada, vé 'l Consell
 d' Estat y anula l' elecció del Sr. Despax.

Algun maliciós suposa que si s' ha tardat dos
 anys en donar carpetasso al Sr. Despax, ha sigut
 ab la idea de que celebrantse pèl maig novas
 eleccions, puga presentarse y sortir elegit per
 un nou districte.

Perque ja ho veuen vostés mateixos ¿qué se-
 ría la administració municipal, sense la inter-
 vención directa del Sr. Despax?

¡AL LICEO!

Grans barrets de copa,
máscaras lluhentas...
¡May per entrá á missa
hi ha tantas empentas!

Tan necessaria es aquesta eminencia de la mitja cana, que avuy per avuy ja t'è assegurada la reelecció, gracias á la carinyosa protecció del arcalde primer.

Res de tornarse á presentar pèl districte sisé que 'l terreno es escabrós y sembrat de *valls* y precipicis.

En las próximas eleccions se presentarà pèl districte décim, contant ab la protecció de la *Colla del arrós*.

Ja s' han formalisat los tractes.

Fa pochos días se celebrá una entrevista entre 'l marqués de Olérdula y 'ls representants de la Colla.

—Senyors arrossaires—sembla que va dirlos D. Francisco.—Ja saben que tinch l' altíssima honra de contarme entre 'ls primers arrossaires de Catalunya, d' Espanya, d' Europa, del mon enter. Si dintre de la digníssima associació de vostés hi capiguessen socios de mérit, jo aspiraria á alcansar tan honrosa distinció, que si vostés fan una arrossada cada mes, jo 'm vanaglorio de ferne tres ó quatre cada día, sempre que l' honra de la ciutat ho reclama. Per lo tan parlém del arrós.

«Las eleccions municipals s' acostan y es precís que 'ns entenguém ¿Qué volen vostés? ¿Tenir una digna representació dintre del municipi? La tindrán. Jo diré á n' en Maseras que no vingui á volcarlos la cassola. Designin un candidat, y jo per la mèva part ne designaré un altre.

»Aixís, ab aquest procediment, farém una arrossada de primera. Vostés hi posarán l' arrós; jo 'l peix. Ja 'l tinch á punt. Se tracta de un peix dels més grossos: se tracta del Sr. Despax.»

Los arrossaires acceptaren la proposició.

Y per la seva part presentaren al pastisser senyor Calcat, gran fabricant de tortells.

De aquesta manera tan la Colla com lo Marqués tenen asseguradas dos cosas essencials: l' arrós y 'ls postres.

A tal altura ha arribat la cosa pública en la segona capital d' Espanya, la primera per la seva ilustració y riquesa, pochos mesos després de haverse celebrat una Exposició Universal.

Una frasse célebre

Se tracta de un conegut regidor de la colla conservadora, que actualment t'è la salut molt quebrantada. Ja 'l coneixerán si 'ls dich que fuma de l' Habana y que ab curtas interrupcions vè exercint lo càrrech desde la restauració.

Lo qual deya aquest día:

—Lo qu' es á mí no poden negarme la reelecció. ¿Quán temps puch viure jo. al cap-de-vall? Tres mesos? Mitj any? Un any?.. Jo no desitjo sinó que la banda municipal vinga al mèu enterro, lo qual sempre es un consol per la familia.

Rigorosament històrich.

Lo Comers de Barcelona està sumament queixós del Banch d' Espanya, que de un quan temps ensá efectua 'ls pagos, per considerables que sigan, en moneda de plata.

Operació qu' exigeix una pérdua de temps considerable.

Lo banch d' Espanya ha esmenat la plana als inglesos.

Segons los inglesos lo temps es or.

Segons lo Banch d' Espanya, lo temps es plata.

A D. Manuel volían ferlo comte.

Y ell va dir:

—¿Marqués D. Francisco y jo que tinch més quartos qu' ell, comte no més? May de la vida.

—¿Y donchs, qué desitja? va dirli un poderós personatge de Madrit.

Y D. Manuel renunciand á la dignitat de *comte*, va treure 'ls seus *comptes*, reclamant que se li venguessin barato 'ls terrenos sobrants del derribo del Baluart de las Pussas.

D. Manuel está sempre en situació: sempre sobre terreno ferm.

Galantment invitats pèl comte de Vilana, visitarem dilluns lo magnífich vapor que, destinat á

DIÁLECH.

—¿Sabs que t' encostiparás així, anant sense faldillas?
—Bé; tú qu' ets apotecari, després ja 'm darás pastillas.

L' ÚNICH QUE QUEDA D' AQUELLA GRAN CABALGATA.

EN LO SOLAR DEL NOU INSTITUT.

L' una pregunta á n' á l' altra
 cóm ha anat la Exposició,
 y no veuen sino un gep
 que descansa en un recò.

Exposició Flotant de productes espanyols, deu emprendre próximament lo viatge á las Repúblicas del Plata.

Idea patriótica y de gran trascendencia que deurían subvencionar las corporaciones oficiales tan interessadas en lo desarrollo de la industria y del tráfech, y apoyar decididament los industrials y productores espanyols, tan necessitats de obrir nous mercats als seus productes.

Lo barco es de gran tonelatje y sos entreponts convertits en espayosas salas d' exposició, presentan un hermós aspecte. Las instalaciones están ja comensadas y son molts los productors que tenen siti senyalat.

No es l' última vegada que 'ns ocuparem de aquesta empresa tan digna, en la qual sacrifica un particular quantitats considerables.

Per avuy sols nos cal agrahir al comte de Vilana los delicats obsequis de que va fer objecte als representants de la premsa barcelonesa, desitjant pera son patriótic pensament l' éxit més cumplert.

Modas.

Avuy predominan los vels en tota la línea.

Las caras més bonicas s' esfuman: las faccions més delicadas s' esborran á través del vel que penja dels sombreros.

Hi ha dona que sembla un tall apetitos resguardat per un salva-viandas.

Sogra que tè l' aspecte de un floretista á punt de donar un assalt.

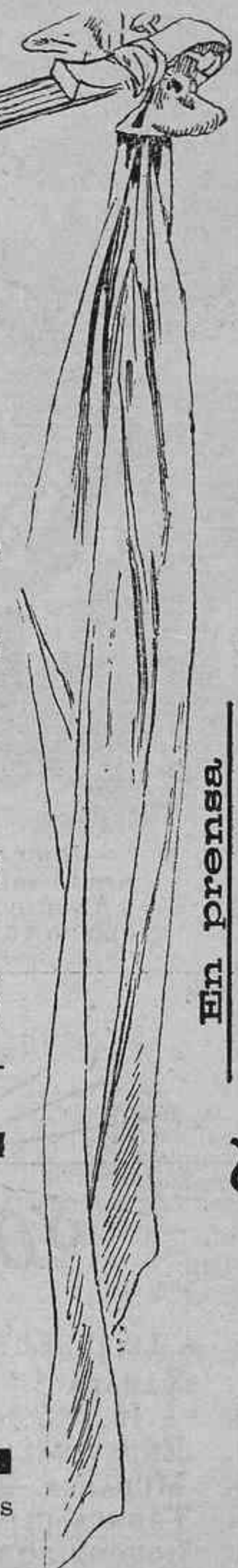
Y no dich, per no ofendre al sexo hermós, que hasta n' hi ha que se 'm figuran gossetas ab bossal.

Avis á D. Francisco. Encare que vinga 'l Shá de Persia no 's pensi pas pendre'l per pretext de fer grans ápats.

Segons noticias fidedignas de Teherán lo *menú* dels dinars del Shá es molt senzill. Se compon de dos plats de arrós, un rostit y un vás d' aygua ensucrada.

¡Pobre Marqués de Olérdula, si l' obligan á brindar ab aygua ab sucre!

LOPEZ-EDITOR: Llibrería Espanyola: Rambla del Mitj, núm. 20, Barcelona.

R. D. PERÉS

CANTOS MODERNOS

ilustrados por
APELES MESTRES

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

CARNE MORENA

✦ Tomo 57 de la BIBLIOTECA DEMI-MONDE ✦
Ptas. 1.

E. PEREZ ESCRICH

El violin del diablo

Un tomo en 8.º con preciosa cubierta al cromo, Ptas. 2'50.

PASCUAL LOPEZ

AUTOBIOGRAFÍA DE UN ESTUDIANTE DE MEDICINA
POR

Emilia Pardo Bazan

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

TRAS UN IDEAL

Viajes, Novelitas, 70 grabados
por
BAS Y CORTÉS, Ptas. 3.

LA ESPAÑA MODERNA

Ptas. 3.

PECADO MORTAL

por ANDRÉ THEURIET

Ptas. 2'50.

ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

Preu
2 ralets.

ANDRÉS LAURIE

Los Desterrados de la Tierra

Forma la obra 4 cuadernos en 4.º, con multitud de grabados, y vale Ptas. 4.

POESÍAS FESTIVAS Y SATÍRICAS DE

VICENS GARCÍA

RECTOR DE VALLFOGONA

Pessetas

2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, 6 hè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

En prensa. **EL AÑO PASADO**, por D.

A PUNT DE SOLFA.

—Bueno, 'm sembla qu' estich bèi ara al ball á bromejar, y á veure si trobo algú que 'm vulgui pagá 'l sopar.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Al-cal-dt-a.*
2. ID. 2.ª—*Sa-ba-ti-llas.*
3. ENDAVINALLA.—*La Clau.*
4. MUDANSA.—*Veure-Deure-Seure.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Valladolid.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Sombrilla.*
7. CONVERSA.—*Nicanor.*
8. GEROGLÍFICH.—*Per sotanas los capellans.*

XARADAS.

I.

SERMÓ.

Caríssims y amats germans en Jesucrist: Los enemichs mortals de nostra santa religió catòlica; los que ab més tenacitat negan la existencia del *Total*, son los obcecats é ilusos que segueixen lo erróneo *quatre-tres* protestant. ¡Ah, caríssims germans! ¡Negar la existencia del *Total*!.. y dir á més que es una invenció dels capellans pera treure'n profit! ¡quina blasfemia!.. Los que tal diuhen, son la *prima-quarta* de la societat, los que anant de *dos-quatre-tres* en *dos-quatre-tres* y de lupanar en lupanar malgastan la seva mísera existencia, que no tenen salvació possible y que cremarán per *in æternum* com un mal *prima-versa invertida* de cinch céntims, sota las cal-

dejadas voltas del infern... Si alguna vegada, amats germans, parlant del *Tot* sentiu á algun de aquests pecadors empedernits que ab tres de burla se 'n riu, deixau que *quarta-dos*, puig que com ell está condemnat, la seva ànima anirá á aumentar los tions que serveixen pera mantenir encés lo foch etern del infern en companyia de Satanás. ¿Sabeu, caríssims germans, quin es lo medi de que un se conservi *prima* y net de pecat? Acudir sovint, pero molt sovint al tribunal de la penitencia que, per molt que s' hi acudi, may se queda prou *primera* pera no anar al *Total* á *prima-dos* los pecats que hasta inconcientment se cometen. ¡Penitencia! penitencia, caríssims germans!.. Preneu exemple de Joan *Dos-quatre* que feu tan gran penitencia en las escabrossitats de la montanya de Montserrat que arribá á confondre ab las bestias fieras y fou cassat en calitat de tal. Aixís, aixís es com se alcanza la benaventuransa y la gloria celestial que vos desitjo *in nómine Patris, Filii et Spiritu Sancti*...

RAMONET R.

II.

Prima-dos es combustible
la *tercera*, negació
primera es un vegetal
per qui dolent per qui bó.

Prima-quarta es una rassa
que abunda per tot arréu,
y la *total* es un líquit
que casi tothom ne beu.

MAGINET PETIT.

ANAGRAMA.

Avuy lo *total* m' ha dut
una carta de D. Pau
que diu que m' envía un *tot*
pintat de negre y de blau.

CATÓLICH.

MUDANSA.

Deya discutint l' Enrich:
—Res *tot* com una *total*...
mès no veyá 'l carcamal
que ell duya un tros de carrich.

A. GIBERT.

TRENCA-CLOSCAS.

PLANA DE MORET.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de un drama catalá.

CANDOR SALAMÉ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6.—Lo que hi ha en los mars.
3 5 4 2 6.—" " las costas.
1 2 4 5.—Dèu mitològich.
3 5 6.—Prenda militar.
4 2.—Animal doméstich.
3 5.—Lletra grega.
4 5 3.—Membre humá.
1 5 4 2.—Part del cos.
4 2 3 3 5.—Vehícul.
4 2 6 2 4 2.—Pessa de roba.

NOY ROS.

PROBLEMA.

Descompondre 'l número 243 en quatre parts de modo que la primera sumada, la segona restada, la tercera multiplicada y la quarta dividida per un mateix número donguin un resultat igual.

COTORRA DE VILANOVA.

GEROGLÍFICH.

L
I I
A

UN DE LA VALL D'ARAN.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.